

Täysistunto

Torstai 2.12.2021 klo 16.00—20.36

2.1. Suullinen kysymys työvoimapalvelun aktiivimalli kakkosesta (Rami Lehto ps)

Suullinen kysymys SKT 218/2021 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Lehto.

Keskustelu

16.01 Rami Lehto ps: Arvoisa puhemies! Eduskunta äänestää lähipäivinä Marinin hallituksen aktiivimalli kakkosesta. Lähempi tarkastelu osoittaa, että kyseessä on viime hallituskaudella SAK:nkin vastustama Sipilän hallituksen aktiivimalli kakkonen uudella nimellä ja minimaalisin muutoksin. Mallin keskeinen sisältö on se, että työttömän on haettava tiettyä määrää ja tiettyjä yksilöityjä työpaikkoja työttömyysetuuden jatkumisen edellytyksenä. Työnhaun epäonnistuessa sanktiot voivat olla aktiivimalli ykköistä kovemmat ja kovemmat kuin länsinaapuri Ruotsissa.

Me perussuomalaiset katsomme, että vaikeasti työllistyvä työtön tarvitsee ensisijaisesti yksilöllistä tukea, johon hallitus ei nyt varaa riittävästi resursseja. Malli ei paranna työttömien asemaa, vaan se ainoastaan lisää työnhakijoiden ja järjestelmän byrokratiaa. Hyvä hallitus, aiotteko korjata esityksen?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja ministeri Haatainen.

16.02 Työministeri Tuula Haatainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja pakottaa nyt palaamaan hieman taaksepäin edellisen hallituksen aktiivimalliin. Tuo aktiivimalli oli epäoikeudenmukainen siitä syystä, että työttömän ihmisen työttömyysturvaa leikattiin, mikäli hän ei onnistunut itse työllistymään. [Ben Zyskowitz: Te puhutte eri aktiivimallista!] Se oli väärin, ja tämä aktiivimalli on hallituksen, tämän hallituksen toimesta, Rinteen ja Marinin hallituksen toimesta lakkautettu, poistettu päiväjärjestyksestä. [Perussuomalaisten ryhmästä: Eri nimi!]

Olemme lähteneet kasaamaan tätä uudistusta pohjoismaisesta mallista käsin, eli haluamme nyt tuoda työttömän tueksi riittävästi palvelua: tapaamisia TE-toimiston virkailijan kanssa heti työttömyyden alkuvaiheesta lähtien. On todettu, että se on myös työllisyyttä parhaiten edistävä asia. Sen lisäksi näitä sanktioita, joihin viittasitte, tullaan merkittävästi vähentämään tällä uudistuksella.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin, ja nyt pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä tähän aiheeseen liittyen, painamaan V-painiketta ja nousemaan seisomaan. — Edustaja Lehto jatkaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 144/2021 vp

16.03 Rami Lehto ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen uudelleen nimetty aktiivimalli kakkonen pakottaa työvoimaviranomaiset kaavamaisesti haastattelemaan työnhakijat, vaikka tapaamiset pitäisi räätälöidä asiakkaan tarpeiden mukaan. Kaavamainen ja alistava menettely johtaa siihen, että työnhakijoita ei kohdella yksilöinä, vaan he joutuvat ainoastaan valvonnan kohteiksi. Heille, jotka työllistyisivät muutenkin nopeasti, valvonta ei tuo työnhakuun helpotusta vaan lisää byrokratiaa. He, jotka tarvitsisivat lisää tukea, eivät saa tarvitsemaansa tukea, koska viranomaisten aika kuluu käyttämiseen ja kuulusteluihin. Meidän perussuomalaisten mielestä painopisteen pitäisi olla osaamisen kehittäminen ja työllisyyden pysyvyys.

Hyvä hallitus, kumpi teille on tärkeämpää: työnhakijoiden tukeminen vai heidän valvontansa? Jos tukeminen, miksi tuotte eduskunnalle aktiivimalli kakkosen, jonka painopiste on työhakemustehtailun [Puhemies koputtaa] valvonta?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja ministeri Haatainen.

16.04 Työministeri Tuula Haatainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä pohjoismainen malli lähtee siitä liikkeelle, että siinä nimenomaan yksilöllisesti räätälöidään tuki, mutta siinä on myös tämä velvoittava elementti, eli tässä käännetään niin päin, että työn itse hakee sellaisia työpaikkoja, joihin hän oletettavasti paljon paremmin työllistyy. Eli poistamme sen ajattelutavan, että yksinomaan TE-toimisto osoittaa näitä paikkoja, joihin hänen pitäisi hakea. Tässä tapahtui paljon ongelmia sen suhteen, että TE-toimisto ei aina voi tietää sitä, millainen tämä työttömän työnhakijan osaaminen on, jolla hän voisi työllistyä. Eli tämän mallin tarkoitus on nimenomaan tukea työtöntä.

Pahoittelen sitä, että olette ymmärtänyt näin takaperoisesti sen asian, että viidentenä päivänä työttömään otetaan yhteyttä ja hänelle tehdään alkukartoitus. Kahden viikon kuluttua sitten käydään uudelleenkeskustelu siitä, miten hän on tämän työttömyytensä kokenut ja mihin hän pystyisi hakemaan, ja autetaan häntä löytämään myös tiensä palveluihin. [Puhemies koputtaa] Jos te tätä pidätte kontrollina, niin pahoittelen sitä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Slunga-Poutsalo.

16.06 Riikka Slunga-Poutsalo ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Otetaan esimerkki: Tuore ylioppilas ei ole saanut kesätöitä, eikä hänen jatko-opiskelupaikkansa ole vielä varmistunut. Hän joutuu ilmoittautumaan työttömäksi työnhakijaksi. Hänen ensisijainen tavoitteensa ei ole kuitenkaan työllistyä kokopäiväisesti vaan päästä opiskelemaan. Tämä työnhakumalli ei tunnista tällaista tilannetta vaan pakottaa jatko-opintoihin hakenneen opiskelijan työkkärin haastatteluihin joka toinen viikko ja hakemaan neljää työpaikkaa kuukaudessa, kunnes opiskelupaikka varmistuu. Aktiivisuuden ja työnteon lisääminen on ehdottomasti kannatettava asia. Ei voi kuitenkaan olla ajattelematta, aktivoidaanko tässä nyt oikeita tahoja. Mallista tuli niin monimutkainen, kaavamainen sekä tarkkaan säännelty, ettei minkäänlainen soveltaminen, mikä taas on ideana kuntakokeiluissa, ole juurikaan mahdollista. Arvoisa hallitus, arvoisa ministeri, miten tässä näin kävi? Eikö tarkoitus ollutkaan helpottaa työntekijöiden ja työnantajan kohtaamista?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja ministeri Haatainen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 144/2021 vp

16.07 Työministeri Tuula Haatainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nimenomaan tässä on tarkoitus tukea sitä, että työntekijä ja työnantaja kohtaavat. Meillä on tällä hetkellä valtava kohtaanto-ongelma ja työvoimapula, ja tämä pohjoismainen työvoimapalvelumalli jos mikä osuu nyt oikeaan kohtaan siinä, että työttömiä ihmisiä voidaan entistä paremmin auttaa siinä, että he voivat löytää itselleen sopivaa työtä. Pohjoismaisissa tutkimuksissa on todettu, että nimenomaan tällä palvelulla, sillä, että työtöntä kohdataan, että asiakaspalvelu toimii ja saa riittävästi tukea siinä alkuvaiheessa työttömyyttä, on myös työttömyyttä lyhentävä vaikutus, ja se merkitsee tietysti sitä, että tulee myös säästöjä siitä, että työttömyysjaksot lyhenevät.

Mitä tulee näihin nuoriin, jotka hakevat töitä: Minä luulen, että nuorelle on kuitenkin kaikkein parasta, että hän pääsee joko työhön tai opiskelemaan. Jos tämä kyseinen yliopilas löytää opiskelupaikan, totta kai hän menee sinne opiskelemaan.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Mäkynen, Jukka.

16.08 Jukka Mäkynen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hallituksen aktiivimalli kakkonen vaatii 1 200 virkamiehen palkkaamista työvoimatoimistoihin. Monen kansalaisen mielestä kyseessä onkin suuruudenhullu suunnitelma, jossa hallitus luulee, että lisäämällä työvoimatoimistojen virkamiehiä työllisyys lähtee nousuun.

Onko hallitus edes ajatellut, miten se aikoo lisätä verotuloja tuottavia työpaikkoja yksityiselle sektorille? Arvoisa aktiivimalli kakkosen vastuuministeri Tuula Haatainen, kysyn nyt selkeällä suomen kielellä: työllistyykö aktiivimalli kakkosessa muita kuin virkamiehiä? — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja ministeri Haatainen.

16.09 Työministeri Tuula Haatainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä tälle on arvioitu ihan valtiovarainministeriössä merkittävät työllisyysvaikutukset. Kyllä ne liikkuvat yli 1 200:ssa: se on lähempänä 10 000:ta, mitä tällä odotetaan saatavan työllisyysvaikutusta.

Hallitus perustaa tämän päätöksensä nimenomaan tutkittuun tietoon. Meillä on siis pohjoismaista tutkimusaineistoa, kansainvälistä tutkimusaineistoa siitä, että nimenomaan satsoamalla tähän alkuvaiheeseen... Työttömään heti työttömäksi jäätyään otetaan yhteyttä, hänen tilanteensa kartoitetaan, hänen kanssaan keskustellaan, ja sitten hän itse ryhtyy näitä työpaikkoja hakemaan, ja kahden viikon välein kolmen kuukauden ajan hänellä on mahdollisuus saada tukea tähän työllistymisprosessiinsa.

Tällä hetkellä viesti nyt esimerkiksi kuntakoikeilusta, kun on tämä massatyöttömyys ollut, on ollut se, että näiden työttömien ihmisten kritiikki on se, että kukaan ei ota yhteyttä. Kukaan ei soita, ei kysy. Tähän me halutaan muutos, ja sillä on myös [Puhemies koputtaa] se työllisyysvaikutus suurin.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Satonen.

16.10 Arto Satonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tällä hetkellä Suomen talouden ehkä suurin haaste on työvoimapula: 43 prosenttia työnantajista sanoo, että riittävästi työvoimaa ei ole tarjolla. Tässä tilanteessa on käytettävä uusia keinoja. Kokoo-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 144/2021 vp

mus on työn puolue, ja eilen vaihtoehtobudjettikeskustelussa tuntui, että taidamme olla ainoa työväenpuolue.

Mutta palatakseni tähän kysymykseen: On totta, että tämä malli on kaavamainen ja siinä on tiettyjä haasteita, mutta on erittäin tärkeää myös, että ihmiset hakevat uutta työtä myös eri toimialoilta kuin mistä he ovat jääneet työttömäksi, jotta työpaikat saadaan mahdollisimman nopeasti täytettyä. Mutta tämä ei yksin riitä, pitää tehdä muutakin. Me haluaisimme panostaa enemmän, 20 miljoonaa euroa enemmän, tämän mallin toteutukseen, mutta haluamme tehdä myös muuta. Oletteko valmiita korottamaan ulosoton suojaosaa, [Puhemies koputtaa] jotta se kannustaa ylivelkaantuneita työllistymään? [Perussuomalaisten ryhmästä: Hyvä kysymys! Perussuomalaiset kannattavat!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ministeri Henriksson.

16.11 Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus on teettänyt myös selvityksen tästä, millä tavalla voidaan parantaa ulosotto-velallisen tilannetta, ja se selvitys on myös ollut lausuntokierroksella. Me käydään nyt lävitse sitä, millä tavalla tässä kannattaa edetä. Pelkästään ulosoton suojaosuuden nostaminen saattaa johtaa siihen, että ne, jotka siitä hyötyvät, ovat ne, joilla on suuremmat tulot, eivätkä välttämättä ne, jotka tarvitsisivat sitä tukea eniten. On arvioitu, että työllisyysvaikutukset ovat hyvin pieniä. Tällä hetkellä me tulemme nyt käymään jatkossa keskusteluja siitä, millä tavalla tällä saralla edetään. On tulossa muutos, mutta se, minkälainen muutos eksaktisti, on vielä avoinna, ja siihen palataan.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Purra.

16.12 Riikka Purra ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen esittelemä malli on tehoton. Se lisää byrokratiaa, mutta se ei ole hyödyllinen sen paremmin työnhakijan kuin työnantajankaan kannalta. Se lisää ihmisiä nimenomaan TE-palveluihin, mutta muuten se ei lisää työn kannustavuutta, se ei lisää työpaikkoja eikä ylipäänsä helpota tätä meidän tilannetta. Työmarkkinoilla suurin ongelma tällä hetkellä on kohtaanto, ja valitettavasti työ ei tässä maassa suinkaan aina kannata, vaikka sitä juhlapuheissa muistetaan aina mainostaa.

Tiedustelin arvoisalta hallitukselta: oletteko valmiita lisäämään suomalaisten ihmisten käteenjääviä tuloja perussuomalaisten esittämien mallien mukaisesti ja siten kannustamaan ihmisiä töihin myös matalammille palkka-asteille?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja ministeri Saarikko.

16.13 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tärkeää keskustelua työllisyydestä ja työstä varsinkin aikana, jolloin Suomessa on eri puolilla maata työvoimapula. Sekä julkisella sektorilla, vaikkapa hoitajien parissa, että monilla yrityksillä olisi kipeästi tarvetta työntekijöille. Siksi kaikki kannusteet työnteon vastaanottamiselle ja myös työntekijän ja työpaikan kohtaamiselle ovat tarpeen.

Hallitus on pohdiskellut vuoden 23 osalta mahdollisuuksia tehdä kevennyksiä ansiotuloerotukseen. Päätöksiä siitä ei ole tehty, ja haluan huomauttaa, että ikään kuin työllisyystoimena, kannusteena vastaanottaa työtä, tuo on arvioitu monissa tutkimuksissa aika tehot-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 144/2021 vp

tomaksi. Sen sijaan tukena kasvupolitiikalle talouden pyörien pitämisessä pyörimässä myös silloin, kun kasvu näyttää hiipuvan, sillä varmasti olisi vaikutusta.

Siis vastaisinko näin: emme sulje pois ajatusta, että yhtyisimme tuohon näkemykseen, ja siitä olen aivan varma, että kyllä, työnteon pitää olla [Puhemies koputtaa] kannattavaa myös niin, että palkasta jää käteen.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Essayah.

16.14 Sari Essayah kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Niin kuin kaikki tiedämme, niin työmarkkinoilla on tällä hetkellä työvoimapulaa mutta myöskin iso kohtaan-to-ongelma. Meillä on myöskin sosiaaliturvassa paljon sellaisia kannustinloukkuja, jotka estävät monta kertaa työtöntä vastaanottamasta osa-aikaista tahikka lyhytaikaista työtä.

Tällä hetkellä meillä on tuon koronan takia ollut voimassa työttömyysturvassa tämmöinen suojaosan korotus 500 euroon, mutta hallitus ei ole tehnyt esitystä sen jatkamisesta. Sen sijaan kristillisdemokraatit ovat tehneet esityksen. Meidän vaihtoehtobudjetissa me haluaisimme, että tuo työttömyysetuuden suojaosa jatkuisi ja sitä kautta yhä useamman työttömän kannattaisi lähteä työmarkkinoille, saada jalka sinne työmarkkinaan ja sitä kautta parantaa omia työllistymismahdollisuuksiaan.

Arvoisa hallitus, aiotteko te tehdä esityksen siitä, että tämä työttömyysetuuden suojaosa jatkuisi myöskin ensi vuonna?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Olkaa hyvä.

16.16 Sosiaali- ja terveysministeri Hanna Sarkkinen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Näen erittäin tärkeänä sen, että kun kohdataan työn ajoissa, niin voidaan havaita myös esimerkiksi puutteet työkyvyssä tai osaamisessa ja ohjata ihminen oikeisiin palveluihin, tuen piiriin, koulutuksen piiriin kenties ja huomata niitä tarpeita, mitä ihmisellä on, ja siten myös ehkäistä pitkäaikaistyöttömyyttä.

Arvoisa puhemies! Sosiaaliturvan ja palkkatulojen yhteensovittaminen ja sitä kautta kannustinloukkujen purkaminen on tämän hallituksen tavoite, ja se on ollut monen aiemman hallituksen tavoite, ja siinä on vuosien saatossa edetty. Vielä tällä hallituskaudella tullaan etenemään esimerkiksi työkyvyttömyyseläkkeen lineaarisen mallin kautta, joka on tarkoitus ensi vuonna eduskunnalle esitellä.

Mutta, arvoisa puhemies, mitä tulee tähän suojaosan korotukseen, niin sille ei ole varattu rahoja ensi vuoden budjettiin. Se keino maksaa, mutta totta kai on arvioitava kokemuk-
sia tästä suojaosan korotuksesta ja harkittava, mitä sille jatkossa kenties tehdään.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Tavio.

16.17 Ville Tavio ps (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Tämä aktiivimalli kakkonen on byrokratiaa, ja se on työttömien turhaa kyykytystä. — Opposition kansanedustajana, Sanna Marin, ilmoititte ennen viime eduskuntavaaleja, että olette valmiita perumaan aktiivimallin. [Välihuutoja] Nyt ajatte itse aktiivimallin läpi. — Oppositiossa SDP:n ryhmänjohtaja Antti Lindtman julisti täysistunnossa 2018, että perumme aktiivimallin ja luovumme byrokraattisesta aktiivimallista ja työvoimapolitiittisista karensseista, [Perussuomalaisten ryhmästä: Ohhoh!] ja nyt te ajatte itse aktiivimalli kakkosen läpi. Samoin oppositi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 144/2021 vp

ossa vasemmistoliitto lupasi kirjallisella vetoomuksella, että se ei hyväksy aktiivimalli kakkosta, ja nyt te ajatte itse aktiivimalli kakkosen läpi. Miten te voitte pokerinaamalla väittää, että te ette luo näitä uusia ehtoja, jotka työttömän työnhakijan tulee täyttää, ettette te leikkaa hänen etuuksiaan? Kuinka te kehtaatte? [Oikealta: Kylmää politiikkaa!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja pääministeri Marin.

16.18 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Tavio, me purimme aktiivimallin. Se päätös on tehty. Aivan kuten sosiaalidemokraatit lupasivat, aktiivimalli purettiin. [Perussuomalaisten ryhmästä: Nyt oli aivan sama sisältö!] Nyt me rakennamme uudenlaista, pohjoismaista palvelumallia, jossa työttömän palvelut ja tuki mutta myös velvollisuudet kulkevat käsi kädessä. Tämä malli on oikeudenmukainen, ja se tukee työtöntä työnhakijaa [Hälinää — Puhemies koputtaa] löytämään uutta työtä, kouluttautumaan, saamaan riittävästi palveluita työn saamisen tueksi. Tämä on oikeudenmukainen malli, ja sen takana koko hallitus seisoo.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Pekonen.

16.19 Aino-Kaisa Pekonen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Viime kaudella perussuomalaiset veivät läpi epäoikeudenmukaisen aktiivimallin, jonka tämä hallitus todella ensi töikseen purki. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] Siinä aktiivimallissa työnhakijan tuli olla työssä tai osallistua palveluihin, jotta työttömyysturvan määrää ei olisi alennettu. Ei riittänyt se, että työn työnhakija olisi hakenut vaikka sataa työpaikkaa, vaan jos työpaikkaa ei saanut, aktiivimalli leikkasi työttömältä työttömyysturvaa. Ei tätä pohjoismaista työvoimapalvelumallia voi aktiivimalliksi kutsua hyvällä tahdollakaan. [Perussuomalaisten ryhmästä: Kyllä voi!] Tässä pohjoismaisessa työvoimapalvelumallissa työnhakija ei menetä työttömyysetuuttaan eikä sen määrää alenneta, jos työnhakija on hakenut työmahdollisuuksia ja toteuttanut työllistymissuunnitelmaansa. Arvoisa ministeri Haatainen, olisin vielä kysynyt teiltä: millaisia konkreettisia tukitoimia työttömälle työnhakijalle tämän mallin myötä tulee?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ministeri Haatainen.

16.20 Työministeri Tuula Haatainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä malli perustuu nimenomaan siihen ja on hyvä siinä, että heti alkuvaiheessa, viidentenä päivänä, käydään tämä kartoitus läpi työttömän kanssa, mikä hänen tilanteensa on. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ihan niin kuin Sipilän mallissa!] Jos hänellä on esimerkiksi tarvetta koulutukseen, lisäkoulutukseen, täsmäkoulutukseen, tai jos hän ajattelee, että hänen menetetty työpaikkansa on sellaisella alalla, jolla ei kerta kaikkiaan enää töitä löydy, niin hänelle voidaan myös räätälöidä koulutuspolku, niin että hän pääsee opiskelemaan uuden ammatin.

Sen lisäksi meillä on ihmisillä erilaisia tilanteita. Monella on sairautta taustalla ja voi olla kuntoutustarpeita, ja tässä erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon kanssa, tulevien hyvinvointialueiden kanssa, on tosi tärkeää yhteistyö, niin että pääsee myös kuntouttavaan työtoimintaan ja saa itselleen enemmän valmiuksia ja mahdollisuuksia työllistyä vapaille työmarkkinoille.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 144/2021 vp

Sitten meillä on myös osatyökykyisiä, joilla on vaikeuksia työllistyä, joten valmisteilla on tämä Työkanava Oy, [Puhemies koputtaa] jonka kautta tarjoutuu myös heille aivan uudenlaisia mahdollisuuksia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt edustaja Taimela.

16.21 **Katja Taimela sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Aivan alkuun täytyy perussuomalaisille ja jopa kokoomukselle todeta, että pohjoismainen työvoimapalvelumalli ei ole aktiivimalli kakkonen. [Oikealta: On!] Tästä salista on aivan turha lähettää sellainen viesti, että tämä on joku viime vaalikauden aktiivimalli kakkonen. [Hälinää — Puhemies koputtaa]

Nyt tällä hetkellä tavoitteena on kehittää työnhakijoiden palveluja niin, että jatkossa on nykyistä enemmän kasvokkain tapahtuvaa henkilökohtaista palvelua, joka sitten myös aidosti tukee siinä työhaussa ja työllistymisessä. Ja mikä tässä on tärkeää, tässä uudistuksessa mahdollisista laiminlyönneistä johtuvien korvauksettomien määräaikojen kestoa porrastetaan ja niitä muutetaan nykyistä kohtuullisemmiksi.

Sitten myös yksi tärkeä juttu: Koska valiokunnassa tästä asiasta kuulumme, tähän valmisteltuun hallituksen esitykseen tehtiin yksi hyvin tärkeä muutos. Työnhakuvelvollisuus voidaan jättää asettamatta, ellei työnhakijan haettavissa ole sellaisia työmahdollisuuksia, joihin hän voisi työllistyä, [Puhemies: Ja kysymys!] kun otetaan huomioon hänen työkokemuksensa. [Puhemies koputtaa] Jotta työllisyyspalveluissa onnistutaan, kunnat ja TE-toimistot vaativat siihen hallitukselta tukea. Tuleehan sitä?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: No, tulihan se sieltä, se kysymyskin. — Ministeri Haatainen.

16.22 **Työministeri Tuula Haatainen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä edustaja Taimela on aivan oikeassa, että nyt tulee tukea työttömälle. [Välihuutoja oikealta] Kaikki ne TE-toimiston virkailijat, jotka lisää palkataan, ja olemassa olevat tulevat tekemään, pystyvät tekemään entistä paremmin sitä työtään. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ei ole resursseja!] Tähän saakkahan heidän taakkansa on ollut aivan kohtuuton, siellä on ollut liian vähän ihmisiä tukemassa, auttamassa työttömiä löytämään uusia työmahdollisuuksia.

Minusta tämä on aika erikoinen keskustelu nyt tästä koko kokonaisuudesta kaiken kaikkiaan. Ehkä oppositiota harmittaa se, että me olemme purkaneet, poistaneet sen epäoikeudenmukaisuuden lakkauttamalla aktiivimallin ja luomalla tilalle uuden, joka, totta kai, myös velvoittaa ihmistä hakemaan aktiivisesti töitä, eihän siitä ole kysymys, mutta tämä ei ole sanktioiden puolesta epäoikeudenmukainen, vaan sanktiot lievenevät ja ihmistä ei rangaista siitä, että hän ei ole löytänyt työpaikkaa, joka oli sen aikaisemman, teidän aktiivimallin, perusteellinen virhe.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Zyskowicz.

16.24 **Ben Zyskowicz kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Valtiovarainministeriön ja eduskunnan tietopalvelun puolueettomien asiantuntija-arvioiden mukaan kokoomuksen vaihtoehtobudjetti toisi Suomeen yli 100 000 työllistä lisää. Samalla teemme kuitenkin oikeudenmukaisia parannuksia työttömyysturvajärjestelmään. [Välihuutoja]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 144/2021 vp

vasemmalta] Nykyisin ansiosidonnaista päivärahaa saavat vain kassaan kuuluvat, vaikka kaikki palkansaajat joutuvat kassasta maksamaan eli joutuvat ansiosidonnaista työttömyysturvaa rahoittamaan. Esitämme vaihtoehtobudjetissa 182 miljoonaa euroa, jotta ansiosidonnainen ulotettaisiin koskemaan kaikkia työttömiä. Viime kesänä kaikki hallituspuolueet kannattivat tätä kokoomuksen uudistusta. Kysyn: milloin saamme tästä esityksen eduskuntaan?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Olkaa hyvä, ministeri Sarkkinen.

16.25 Sosiaali- ja terveysministeri Hanna Sarkkinen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin kehotan kaikkia työntekijöitä liittymään kassaan ja siten pääsemään jo nykyjärjestelmässä ansiosidonnaisen työttömyysturvan piiriin, mikäli työttömyys koittaa. [Oikealta: Köyhällä ei ole varaa!]

Arvoisa puhemies! Selvitämme hallitusohjelman mukaisesti kysymystä siitä, laajennetaanko kassaan kuulumista tai ansiosidonnaista työttömyysturvaa kaikille työntekijöille, ja sitten kun on tehty tätä selvitystyötä, voidaan vetää johtopäätöksiä. Kyse ei ole aivan yksinkertaisesta asiasta.

Arvoisa puhemies! Kokoomuksen vaihtoehtobudjetissa on myös huomattavia leikkauksia ansiosidonnaiseen työttömyysturvaan ja myös se, että ansiosidonnaisesta työttömyysturvasta ei enää jatkossa kertyisi eläkettä, joten pidän aika erikoisena linjaanne, että toisaalta haluatte ulottaa kaikille ansiosidonnaisen työttömyysturvan mutta samalla leikata sitä rajusti, eli hieman epä johdonmukainen on ehkä [Puhemies koputtaa] tämä kokoomuksen linja tässä suhteessa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt vielä tästä aihealueesta edustaja Lehto.

16.26 Rami Lehto ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensin haluan vastata hätäntyneelle vasemmistolle: perussuomalaiset vastustivat myös aktiivimalli ykköstä, ja viime kaudella äänestimme aktiivimalli ykköstä vastaan. [Välihuutoja vasemmalta]

Arvoisa puhemies! Sipilän hallituksen silloinen työministeri Jari Lindström on todennut: ”Marinin hallitus on kopioinut aktiivimalli kakkosen edellisen hallituksen suunnitelmista. Reilua olisi, että tämä myös tunnustettaisiin. Pohjoismaisen työnhaun malli on lähes sanasta sanaan edellisen hallituksen esittämä aktiivimalli kakkonen. Eroja on korkeintaan joissakin sävyissä.”

Arvoisat entiset työväenpuolueet hallituksessa: Muuttuuko teidän viime kaudella haukkumanne aktiivimalli kakkonen hyväksi, jos sitä kutsuu eri nimellä? Kyllä vai ei?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja ministeri Haatainen.

16.27 Työministeri Tuula Haatainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä teidän aktiivimalli kakkonen, josta puhutte, johtuu siitä, että teillä oli aktiivimalli ykkösen, joka oli epäoikeudenmukainen — jossa siis työttömyysturvaa leikattiin, [Välihuutoja] vaikka ihminen haki töitä mutta ei pystynyt työllistymään — ja tämän aktiivimallin... [Hälinää — Puhemies koputtaa]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ministeri Haataisella puheenvuoro.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 144/2021 vp

...Rinteen hallitus poisti, ja Sanna Marinin hallitus on tällä linjalla jatkanut, että me valmistelemme pohjoismaisen työvoimapalvelumallin, jossa ei ole tällaisia epäoikeudenmukaisia elementtejä.

Mutta kyllä, tässäkin mallissa työtön hakee töitä, ja se on edellytys. Hänelle tehdään työllisyysuunnitelma, ja sen suunnitelman mukaisesti sitten hän itse hakee työpaikkoja. Samanaikaisesti hän tulee saamaan nyt merkittävästi enemmän palveluja siihen työttömyyden alkuvaiheeseen — eli viidentenä päivänä alkuhaastattelu ja kahden viikon välein tapaamiset. [Puhemies koputtaa] Lisäksi tähän tullaan myös lisäämään erilaisia palveluita, kuten koulutusta — lisäkoulutusta, täsmäkoulutusta — ja kuntouttavia palveluita, [Puhemies koputtaa] jotta hänen työllistymisensä mahdollistuu.

Kysymyksen käsittely päättyi.